

Tlo je podcijenjeni faktor koji također doprinosi klimatskim promjenama, odnosno zagrijavanju planeta, kazala je programska direktorica WWF-a Andrea Khol gostujući na dvodnevnim (10. - 11. jula) javnim konzultacijama Europske komisije održanim na Sveučilištu u Bruxellesu.

Slično kao s oceanima i ledenjacima, koji čuvaju velike količine CO₂, istu funkciju vrši i tlo upijajući ugljik, što znači da tlo može imati izrazito facilitacijski učinak na klimatske promjene, dok istovremeno pretjerana upotreba zemlje može poništiti uštede napravljene u drugim sektorima. Tome doprinose pretjerana obrada zemlje, sječa šuma, korištenje oštrih kemikalija u poljoprivredi, koji svi dovode do degradacije tla i gubitka organske tvari. Tlo osigurava tvari potrebne za rast biljaka na način da regulira vodne cikluse i pritom skladišti ugljik. Tlo je nakon oceana najveći spremnik ugljika, pretjerana upotreba zemlje oslobađa taj ugljik istovremeno čineći tlo osiromašenim.

Dosad zanemarivan aspekt, tlo se može pokazati još jednim ključnim elementom u poništavanju klimatskih promjena. Europska komisija je navodno svjesna okolišnih problema koji su nastali kao rezultat tipa poljoprivrede (monokulture potpomognute teškim kemikalijama) najzastupljenijeg u Europi. Paradoksalno, poljoprivreda je faktor koji može ukloniti CO₂ iz atmosfere, a s druge strane je isti spoj u velikoj potražnji u proizvodnji hrane koja je također pod sve većim utjecajem zagrijanog planeta koji ljeta čini sve sušima, a zime sve vlažnjima, uzrokujući time disbalanse u proizvodnji hrane zbog poplava i suša.

Primjerice, prije dvije godine samo je temperaturna promjena u Francuskoj dovela do 30 posto nižeg prinosa pšenice. Da bi se to uopće primjetilo, mora se promatrati vremenski period od 1980. godine.

Opći socioekonomski interes

Jedan od identificiranih problema je preniska upotreba suvremenih tehnologija za prilagodbu farmi promjenama vremenskih uvjeta. Europa mora učiniti te tehnologije dostupne svim farmerima, glasi jedan od zaključaka konzultacija. Europsko selo područje je koje se sporo prilagođava suvremenom životu, odražava se to i u upotrebi poljoprivrednih tehnologija, umjesto toga farmeri i dalje preferiraju pretjeranu upotrebu kemikalija. Usprkos tome što suvremene tehnologije mogu sniziti cijenu proizvodnje za 30 posto. No, izbjegavanje suvremenih tehnologija nije tek pitanje spore mijene već i izbjegavanja rizika. U Komisiji su svjesni da nitko neće promijeniti svoje prakse bez perspektive ekonomске uštede, stoga će Unija raditi na ovom aspektu osvremenjivanja poljoprivrednog sektora, dakako financijskim poticajima seljacima.

Klimatske promjene su vraška stvar, da bi se s njima uspješno izborilo, potrebno je zajedničko, organizirano, kolektivno djelovanje. Nešto, što ne samo da se ne nalazi u tradiciji

EU, iako se nalazi u tradiciji dobro dijela europskih sela – zadruge – već je kao takvo sistemski iskorijenjeno kao kakav relikt komunizma te prefarbano suvremenim, kapitalističkim, zadrugarskim vrijednostima svedenima tek na obično poboljšanje tržišnog plasmana.

Konzultacije su preludij objave dugoročne strategije Europske unije za klimatske promjene, što se očekuje u novembru ove godine. Ona bi trebala sadržavati nekoliko puteva do sanacije klime, a jedan od ciljeva je da Europska unija do 2050. godine postane potpuno ugljično-neutralna. Strategija će navodno sadržavati rješenja za ekomska, socijalna, okolišna i druga relevantna pitanja u kontekstu sanacije klime. Da li će nas Unija razočarati i ovom strategijom, nije pitanje osobnih emocija, sistemske političke odgovornosti za društvo.

Drugim riječima, ako EU ne doneše smislenu funkcionalnu i zaokruženu strategiju s adekvatnim mjerama i akcijskim planovima, zaista nema smisla da i dalje postoji jer će u tom slučaju još jednom postati očito da EU ne može ispunjavati sve funkcije koje jedna država mora kako bi zaštitila svoje društvo.

Izvor: bilten.org